SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 22. decembra 2010*

V zadevi C-507/08,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 88(2) ES, vložene 21. novembra 2008,

Evropska komisija, ki jo zastopajo C. Giolito, J. Javorský in K. Walkerová, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Slovaški republiki, ki jo zastopa B. Ricziová, zastopnica,

tožena stranka,

* Jezik postopka: slovaščina.

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, K. Schiemann (poročevalec), L. Bay Larsen, sodnika, C. Toader, sodnica, in M. Safjan, sodnik,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,
sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 3. junija 2010,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 9. septembra 2010

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Slovaška republika s tem, da ni izvršila Odločbe Komisije 2007/254/ES z dne 7. junija 2006 o državni pomoči C 25/2005 (prej NN 21/2005) Slovaške republike za Frucona Košice, a.s.

(UL L 112, str. 14), ni izpolnila obveznosti iz člena 249, četrti odstavek, ES in člena 2 navedene odločbe.

Pravni okvir

2 V uvodni izjavi 13 Uredbe Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 83, str.1) je navedeno:

„ker je treba v primeru nezakonite pomoči, ki ni združljiva s skupnim trgom, ponovno vzpostaviti učinkovito konkurenco; ker je v ta namen potrebno, da se pomoč, vključno z obrestmi, vrne brez odlašanja; ker je primerno, da se vračilo izvede skladno s postopki nacionalnega prava; ker uporaba teh postopkov ne sme, s preprečevanjem takojšnje in učinkovite izvedbe odločbe Komisije, preprečiti ponovne vzpostavitve učinkovite konkurence; ker morajo države članice, da bi dosegle ta rezultat, sprejeti vse potrebne ukrepe, da zagotovijo učinkovitost odločb Komisije“.

3 Člen 14(3) Uredbe št. 659/1999 določa:

„Brez poseganja v odločbo Sodišča Evropskih skupnosti na podlagi člena [242 ES] se vračilo izvede nemudoma in skladno s postopki, določenimi v nacionalni zakonodaji zadevne države članice, če omogočajo takojšnjo in učinkovito izvajanje odločbe Komisije. V ta namen in v primeru postopka pred državnimi sodišči zadevne države

članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so jim na voljo v teh pravnih sistemih, vključno z začasnimi ukrepi, brez poseganja v pravo Skupnosti."

4 Člen 23(1) iste uredbe določa:

„Če zadevna država članica ne izpolni pogojne ali negativne odločbe, zlasti v primerih, navedenih v členu 14, lahko Komisija zadevo predloži neposredno Sodišču Evropskih skupnosti skladno s členom [88(2) ES]."

Predhodni postopek

5 Komisija je z Odločbo 2007/254 ugotovila, da gre pri ukrepih, ki jih je Slovaška republika sprejela v korist družbe Frucona Košice, a.s. (v nadaljevanju: Frucona), za državno pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom.

6 Iz navedene odločbe je razvidno, da je družba Frucona v času dejanskega stanja delovala na področju pridelave alkoholnih pijač, likerjev, brezalkoholnih pijač, sadja in zelenjave v konzervah ter kisa. Zadevni ukrep države je bil odpis davčnega dolga s strani davčnega urada v Košicah IV (v nadaljevanju: davčni urad) v okviru prisilne poravnave, to je postopka iz zakona št. 328/91 o stečaju in prisilni poravnavi. Iz te zakonodaje je razvidno, da je prisilna poravnava – tako kot stečajni postopek – namenjena ureditvi finančnega položaja zadolžene družbe, vendar je cilj tega postopka omogočiti nadaljevanje dejavnosti tako, da se doseže sporazum z upniki, na podlagi katerega se

ta družba zaveže poplačati del dolgov v zameno za odpis preostalega zneska dolga. Ta sporazum mora potrditi sodišče, pristojno za nadzor nad postopkom.

7 Družba Frucona je pri pristojnem deželnem sodišču vložila predlog za začetek postopka prisilne poravnave, pri čemer je bila njena pasiva sestavljena zlasti iz neplačanih trošarin za alkohol. Najprej so upniki izglasovali sprejetje prisilne poravnave, nato pa je 14. julija 2004 navedeno deželno sodišče to prisilno poravnavo potrdilo. Po izteku roka za vložitev pritožbe je postal sklep navedenega sodišča pravnomočen.

8 V potrjeni prisilni poravnavi je bilo določeno, da bo družba Frucona v enem mesecu vrnila 35 % dolga, preostalim 65 % pa so se upniki odpovedali.

9 Skupni znesek, ki ga je družba Frucona dolgovala davčnemu uradu, je znašal 640.793.831 SKK (ali 16,86 milijona EUR). V okviru prisilne poravnave je davčni urad prejel znesek 224.277.841 SKK (ali 5,86 milijona EUR), tako da je odpisan davčni dolg znašal 416.515.990 SKK (ali 11 milijonov EUR).

10 Na koncu preiskave, opravljene na podlagi člena 88(2), prvi pododstavek, ES, je Komisija glede zadevnega odpisa davčnega dolga ugotovila, da je Slovaška republika s tem znižanjem nezakonito odobrila pomoč družbi Frucona in v Odločbi 2007/254 določila:

„*Člen 1*

Državna pomoč v višini 416.515.990 SKK, ki jo je Slovaška republika zagotovila družbi [Frucona], je nezdružljiva s skupnim trgom.

Člen 2

1. Slovaška republika sprejme vse potrebne ukrepe, da se od upravičenca izterja nezakonito odobrena pomoč iz člena 1.

2. Izterjava se opravi takoj in v skladu s postopki nacionalnega prava, če dovoljujejo takojšnjo in učinkovito izvršitev te odločbe.

3. Znesek, ki ga je treba izterjati, vključuje obresti za celotno obdobje od dne, ko ga je družba [Frucona] dobila na voljo, do dejanske izterjave tega zneska.

[…]

Člen 3

V dveh mesecih od obvestila o tej odločbi Slovaška republika obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela za izvršitev te odločbe. […]

[…]“

11 Družba Frucona je 12. januarja 2007 pri Sodišču prve stopnje Evropskih skupnosti vložila tožbo, s katero je predlagala, naj se ta odločba razglasi za nično (zadeva Frucona Košice, T-11/07), ni pa predlagala izdaje začasne odredbe za odložitev izvršitve te odločbe. Slovaška republika zoper navedeno odločbo, o kateri je bila uradno obveščena 12. junija 2006, ni vložila tožbe.

12 Davčni urad je na podlagi te odločbe 4. julija 2006 družbo Furcona pozval, naj v osmih dneh vrne nezakonito pomoč skupaj z obrestmi. Ker se družba na ta poziv ni odzvala, je davčni urad 21. julija 2006 pri okrajnem sodišču Košice II vložil tožbo za izterjavo.

13 To okrajno sodišče je s sodbo z dne 11. junija 2007 zavrnilo tožbeni zahtevek in odločilo, da družba Frucona ni zavezana vrniti navedene pomoči. Deželno sodišče v Košicah je s sodbo z dne 21. aprila 2008 to sodbo potrdilo, med drugim iz razloga, da ni mogoče spremeniti sklepa o prisilni poravnavi, ker je pravnomočen.

14 Z dopisom z dne 2. julija 2008 je davčni urad generalnemu državnemu tožilcu predlagal, naj zoper sklep o prisilni poravnavi vloži izredno pravno sredstvo. Slovaška republika ni jasno navedla, kako je bilo odločeno o tem predlogu.

15 Med celotnim postopkom izterjave nezakonite pomoči je Komisija vztrajala pri takojšnji in učinkoviti izvršitvi Odločbe 2007/254 slovaškim organom očitala, da je niso takoj izvršili, v skladu z nacionalnim pravom, temveč so presodili, da je treba vložiti tožbo za izterjavo pri deželnem sodišču.

16 Slovaški organi so v zvezi s tem v bistvu predložili dva glavna argumenta:

– za izterjavo zneska pomoči v postopku v glavni stvari skupaj z obrestmi je bil sodni postopek nujen, saj v slovaškem davčnem pravu ni pravne podlage za izterjavo terjatve davčne uprave, ki je bila odpisana na podlagi prisilne poravnave.

Zato je bilo potrebno pridobiti izvršilni naslov. Povedano drugače, ob upoštevanju slovaškega prava z upravno odločbo davčnega urada ni mogoče „razveljaviti“ sklepa sodišča, pristojnega za nadzor nad prisilno poravnavo med družbo Frucona in njenimi upniki, ki je potrdilo sporazum med njimi, ta sklep pa je postal pravnomočen;

– Odločba 2007/254 družbe Frucona ne zavezuje neposredno, ampak nalaga Slovaški republiki, naj sprejme vse ukrepe, potrebne za izterjavo nezakonito dodeljene pomoči. Iz te odločbe, ki je „tuja“ upravna odločba, za družbo Frucona ne izhaja obveznost vračila te pomoči. Zato navedene odločbe ni mogoče izvršiti v okviru nacionalnih postopkov.

17 Po različnih izmenjavah mnenj in opominih, poslanih po izteku dvomesečnega roka, določenega v členu 3 Odločbe 2007/254 za sporočitev ukrepov, ki so bili sprejeti za njeno izvršitev, je Komisija ugotovila, da Slovaška republika še vedno ni učinkovito izvršila odločbe, in se je zato odločila vložiti to tožbo.

Tožba

Trditve strank

18 Komisija ob sklicevanju na sodbi z dne 21. marca 1990 v zadevi Belgija proti Komisiji (C-142/87, Recueil, str. I-959, točka 66) in z dne 21. marca 1991 v zadevi Italija proti

Komisiji (C-305/89, Recueil, str. I-1603, točka 41) trdi, da je odprava nezakonite pomoči z njeno izterjavo logična posledica ugotovitve nezakonitosti te pomoči. V skladu s sodbo z dne 26. junija 2003 v zadevi Komisija proti Španiji (C-404/00, Recueil, str. I-6659, točka 21) naj bi bila država članica, na katero je naslovljena odločba, s katero se od nje zahteva izterjava nezakonitih pomoči, na podlagi člena 249 ES zavezana sprejeti vse ustrezne ukrepe za izvršitev te odločbe.

19 Komisija v obravnavanem primeru ugotavlja, da po 29 mesecih od uradnega obvestila o Odločbi 2007/254 pomoč, dodeljena družbi Frucona, še vedno ni bila izterjana. Zato meni, da Slovaška republika ni izpolnila obveznosti iz Odločbe 2007/254 in iz člena 14(3) Uredbe št. 659/1999.

20 Po mnenju Komisije so dejstvo, da je davčna uprava vložila tožbo za izterjavo zneska nezakonite pomoči, in dolgotrajnost sodnega postopka ter vsebina odločbe okrajnega sodišča Košice II in nato odločbe deželnega sodišča v Košicah preprečili takojšno in učinkovito izvršitev Odločbe 2007/254, čeprav je organ, pristojen za izterjavo, ravnal v skladu z nacionalnim pravom. Komisija meni, da so slovaški organi kršili načelo neposrednega učinka določb prava Skupnosti v primeru kolizije s pravnim predpisom države članice.

21 V zvezi s trditvijo Slovaške republike, da je sklep sodišča, ki je potrdilo sporazum, dosežen v okviru postopka prisilne poravnave, postal pravnomočen, kar naj bi preprečevalo izterjavo dodeljene pomoči, se Komisija sklicuje na sodbo z dne 18. julija 2007 v zadevi Lucchini (C-119/05, ZOdl., str. I-6199, točka 63), v kateri je Sodišče razsodilo, da pravo Skupnosti nasprotuje uporabi določbe nacionalnega prava, ki uzakonja načelo pravnomočnosti, če njena uporaba onemogoča izterjavo državne pomoči, ki

je bila dodeljena v nasprotju s pravom Skupnosti in katere nezdružljivost s skupnim trgom je bila ugotovljena z dokončno odločbo Komisije.

22 Komisija meni, da se z rešitvijo, ki so jo v obravnavanem primeru sprejela slovaška sodišča, kršijo cilji, ki se jim sledi s pravili Skupnosti na področju državnih pomoči, kar pa, kot naj bi bilo razvidno iz sodbe z dne 5. oktobra 2006 v zadevi Komisija proti Franciji (C-232/05, ZOdl., str. I-10071, točka 52), preprečuje učinkovito izvršitev Odločbe 2007/254 in takojšno vzpostavitev prejšnjega položaja ter zato podaljšuje trajanje nedovoljene konkurenčne prednosti, ki izhaja iz zadevne pomoči.

23 Komisija poleg tega graja ravnanje slovaških organov z vidika načela enakovrednosti, ki ga je tako kot načelo učinkovitosti treba upoštevati v okviru presoje procesne avtonomije, priznane državam članicam, za izvrševanje prava Skupnosti. Trdi, da je bilo navedeno načelo enakovrednosti kršeno, ker Odločba 2007/254 ni bila izvršilni naslov, kot so na primer odločbe o odmeri davka, ki jih izda davčni urad.

24 Slovaška republika je v obrambo trdila, da na podlagi dobesedne razlage člena 2(1) in (2) Odločbe 2007/254, in posebej zaradi uporabe slovaškega izraza, ki pomeni izterjevanje (vymáhanie), in ne slovaškega izraza, ki pomeni izterjavo (vymoženie), ni bilo mogoče sklepati – drugače kot trdi Komisija – da je bila obvezana dejansko izterjati plačilo v določenem roku. Edina obveznost, ki naj bi izhajala iz te odločbe, je sprejetje potrebnih ukrepov v določenem roku za izterjevanje zadevne pomoči.

25 Slovaška republika trdi, da je dejansko opravila različna dejanja, da bi hitro in učinkovito izterjala to pomoč, zlasti je družbo Frucona pozvala k plačilu, nato pa jo je

k temu poskušala zavezati po sodni poti. V svojih stališčih je poudarila tudi, da Odločba 2007/254 še ni dokončna, ker se izpodbija v postopku pred Splošnim sodiščem.

26 Zato Slovaška republika meni, da je ravnala v skladu z Odločbo 2007/254 in zahtevami iz člena 14(3) Uredbe št. 659/1999.

27 Slovaška republika vztraja tudi pri tem, da je bila dodelitev državne pomoči družbi Frucona dovoljena v okviru prisilne poravnave s sklepom sodišča, ki je pristojno za nadzor nad to poravnavo, tega sklepa, ki je postal pravnomočen, pa davčni urad, ki je upravni organ, ne more razveljaviti. Zatrjuje, da pravo Skupnosti ne zahteva, da mora tak upravni organ razveljaviti odločbe nacionalnih sodišč, ki so postale pravnomočne.

28 Slovaška republika poleg tega meni, da zgoraj navedena sodba Lucchini v obravnavanem primeru ni upoštevna. Drugače kot odločba italijanskega sodišča, ki je bila obravnavana v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, je odločba deželnega sodišča z dne 14. julija 2004 postala pravnomočna dosti pred sprejetjem Odločbe 2007/254 zaradi izteka zakonskih rokov za vložitev pravnih sredstev v skladu z nacionalnimi postopkovnimi določbami. Poleg tega je bila navedena sodba izdana po tem, ko je Slovaška republika opravila dejanja za izterjavo zneska pomoči po sodni poti.

29 Vložitev tožbe zoper družbo Frucona pri nacionalnem sodišču, da bi vrnila to pomoč, naj bi torej bila ustrezno sredstvo, s katerim naj bi se upoštevali zahtevi po neposrednosti in učinkovitosti.

30 Slovaška republika glede trditve Komisije, da je kršeno načelo enakovrednosti, trdi, da ni zavezana priznati neposredne uporabe Odločbe 2007/254, ker ta ni izvršilni naslov, razen če bi se zanikala procesna avtonomija, ki jo imajo države članice v okviru izvršitve odločbe, sprejete na podlagi člena 88(2) ES.

31 Poleg tega naj bi se načelo enakovrednosti razvilo na področju varstva pravic posameznika, ne pa na področju, ki se nanaša izključno na obveznosti držav članic do Evropske skupnosti, na katero spadajo odločbe Komisije, sprejete na podlagi člena 88(2) ES.

32 Komisija v repliki izpodbija dobesedno razlago Odločbe 2007/254, ki jo predlaga Slovaška republika. Ta odločba za to državo članico po mnenju Komisije vsebuje obveznost doseči dejansko izterjavo nezakonite državne pomoči, in ne samo začeti postopek za izterjavo v roku dveh mesecev, ki je določen v členu 3 te odločbe, kar naj bi ustrezalo načelu, da morajo postopki nacionalnega prava, ki jih je sprožila država članica za izvršitev odločb, omogočati takojšno in učinkovito izvršitev teh odločb.

33 Edina izjema od obveznosti izvršitve odločbe, ki jo je sprejela Komisija, naj bi bile izredne okoliščine, v katerih bi bilo za državo članico popolnoma nemogoče, da bi pravilno izvršila navedeno odločbo. V obravnavanem primeru pa naj se Slovaška republika ne bi nikoli sklicevala na take okoliščine.

34 Poleg tega Komisija ob sklicevanju na sodbo z dne 27. junija 2000 v zadevi Komisija proti Portugalski (C-404/97, ZOdl., str. I-4897, točka 55) navaja, da pravo Skupnosti sicer ne določa postopka, ki ga mora zadevna država članica upoštevati za izvršitev odločbe, s katero je naložena izterjava nezakonite pomoči v skladu s členom 14(3)

Uredbe št. 659/1999, tako da mora ta izterjava načeloma potekati v skladu z upoštevnimi določbami nacionalnega prava, vendar je te določbe treba uporabiti tako, da izterjava pomoči, ki se zahteva v skladu s pravom Skupnosti, ne postane praktično nemogoča in da se popolnoma upošteva interes Skupnosti.

35 V zvezi s tem Komisija poudarja, da sicer ne želi Slovaški republiki naložiti, kako je treba zadevno državno pomoč izterjati, vendar postopek, ki ga je izbrala, ne izpolnjuje zahteve po takojšni in učinkoviti izterjavi nezakonite pomoči, saj ta pomoč v 29 mesecih po uradnem obvestilu o Odločbi 2007/254 še vedno ni bila izterjana.

36 Poleg tega, v nasprotju s trditvami Slovaške republike, Komisija ni zahtevala, naj davčni urad razveljavi pravnomočno sodno odločbo, ampak je kot enega od mogočih postopkov za izvršitev Odločbe 2007/254 predlagala, naj pristojni organ odpravi odločbo o dodelitvi nezakonite pomoči, kar bi bilo v skladu s sodno prakso Sodišča. Navedla je tudi, da ta sodna praksa pristojnim nacionalnim sodiščem nalaga, naj ne uporabijo določb nacionalnega prava, ki so v nasprotju s pravom Skupnosti.

37 Komisija opozarja, da to načelo primarnosti prava Skupnosti pomeni, da to pravo prevlada nad vsakim nacionalnim ukrepom, pa naj gre za upravni ali zakonski ukrep ali celo pravnomočno sodbo, kot naj bi izhajalo iz zgorajnavedene sodbe Lucchini. Dejstvo, da je bila sodba Lucchini izdana po sprejetju sodne odločbe, s katero je bila odobrena dodelitev državne pomoči družbi Frucona, naj ne bi bilo odločilno, saj se s sodbo Lucchini le razlaga veljavno pravo, kot ga je treba uporabiti.

38 Nazadnje Komisija izpodbija trditev Slovaške republike, da se načelo enakovrednosti v okviru izvrševanja odločbe Komisije na področju državnih pomoči ne uporablja,

in trdi, da procesno avtonomijo države članice omejuje splošno načelo učinkovitosti. Če ne bi bilo tako, bi obveznost izterjave izgubila ves svoj smisel in bi bilo nemogoče zagotoviti enotno uporabo prava Skupnosti.

39 Slovaška republika pa izpodbija trditev Komisije, da se pristojni slovaški organi ne bi smeli omejiti le na sprejetje vseh potrebnih ukrepov za izterjavo pomoči, temveč bi jo morali dejansko izterjati. Meni, da je v celoti izpolnila obveznosti iz slovaške različice Odločbe 2007/254, ki pa je edina verodostojna različica.

40 Slovaška republika dalje trdi še, da davčni organi niso mogli razveljaviti sodne odločbe, in meni, da so izbrali edini mogoč način za izterjavo zadevne pomoči.

Presoja Sodišča

41 Pred preučitvijo neizpolnitve obveznosti, ki je očitana Slovaški republiki v zvezi z njeno obveznostjo izvršitve Odločbe 2007/254, je treba opozoriti na nekatera načela, ki izhajajo iz ustaljene sodne prakse Sodišča na tem področju.

42 Odprava nezakonite pomoči z njeno izterjavo je logična posledica ugotovitve nezakonitosti te pomoči in ta posledica ne more biti odvisna od oblike dodeljene pomoči (glej zlasti sodbo z dne 10. junija 1993 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-183/91, Recueil, str. I-3131, točka 16, in zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, točka 38).

43 V primeru odločbe, s katero je ugotovljena nezakonitost pomoči, se ta, kot to zahteva Komisija, izterja pod pogoji, določenimi v členu 14(3) Uredbe št. 659/1999. Edini razlog, na katerega se država članica lahko sklicuje pri obrambi v okviru tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti, ki jo Komisija vloži na podlagi člena 88(2) ES, je absolutna nemožnost pravilne izvršitve odločbe o izterjavi (glej sodbo z dne 13. novembra 2008 v zadevi Komisija proti Franciji, C-214/07, ZOdl., str. I-8357, točki 43 in 44 ter navedena sodna praksa).

44 V primeru težav pri izvršitvi morata Komisija in država članica po načelu, ki državam članicam in institucijam Evropske unije nalaga vzajemne obveznosti lojalnega sodelovanja, določene predvsem v členu 4(3) PEU, v dobri veri sodelovati, da bi težave premagali, ob popolnem spoštovanju določb Pogodbe DEU, zlasti določb o državnih pomočeh (glej zgoraj navedeno sodbo z dne 13. novembra 2008 Komisija proti Franciji, točka 45 in navedena sodna praksa).

45 V tej zadevi je treba najprej ugotoviti, da do vložitve te tožbe Komisije, to je 29 mesecev po uradnem obvestilu o Odločbi 2007/254, družba Frucona ni plačala nobenega zneska. Slovaška republika tega ne zanika, poleg tega pa se ne sklicuje niti na nikakršno absolutno nemožnost izvršitve odločbe Komisije.

46 Trditve Slovaške republike glede okoliščin, na katere se sklicuje, da bi utemeljila neizvršitev Odločbe 2007/254, in s tem neizterjavo nezakonite pomoči, dodeljene družbi Frucona, se v bistvu delijo na dva dela.

47 Prvič, v pisnih stališčih zagovarja dobesedno razlago člena 2(1) in (2) Odločbe 2007/254 in se pri tem opira na to, da je v slovaški različici odločbe uporabljen izraz,

ki pomeni „izterjevanje“, in ne izraz, ki pomeni „izterjavo“, kar naj bi po njenem mnenju pomenilo obveznost, da opravi različna dejanja za izterjavo nezakonite pomoči, ne pa, da mora to pomoč dejansko izterjati.

48 Treba je navesti, da taka razlaga besedila Odločbe 2007/254 očitno ne upošteva dejanskega obsega te odločbe. V kontekstu prava Unije, zlasti pa glede na uvodno izjavo 13 in člen 14(3) Uredbe št. 659/1999, je očitno, da je namen Odločbe 2007/254, kot trdi Komisija, ponovna vzpostavitev učinkovite konkurence, tako da je državi članici, ki je naslovnica, s to odločbo naloženo, da doseže dejansko izterjavo državne pomoči, in to nemudoma. Dobesedne razlage besedila Odločbe 2007/254, ki jo predlaga Slovaška republika, zato ni mogoče sprejeti.

49 Drugič, stališče Slovaške republike se opira na argument, da je bil sodni postopek, ki ga je za izterjavo državne pomoči, dodeljene družbi Frucona, davčni urad sprožil najprej pri okrajnem sodišču Košice II in nato pri deželnem sodišču v Košicah, nujen, ker davčni urad, ki je upravni organ, ne more razveljaviti prisilne poravnave, ki jo je s sklepom, ki je postal pravnomočen, potrdilo pristojno sodišče.

50 V zvezi s tem je najprej treba spomniti, da je treba izterjavo nezakonite pomoči, ki je naložena z odločbo Komisije, v skladu s členom 14(3) Uredbe št. 659/99 izvesti nemudoma in v skladu s postopki, določenimi v nacionalni zakonodaji zadevne države članice, če ti omogočajo takojšno in učinkovito izvršitev navedene odločbe.

51 Tako lahko država članica, ki mora na podlagi take odločbe Komisije izterjati nezakonite pomoči, izbere postopke, s katerimi bo izpolnila to obveznost, če izbrani ukrepi niso v nasprotju z obsegom in učinkovitostjo prava Unije (glej sodbi z dne 12. decembra 2002 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-209/00, Recueil., str. I-11695, točka 34, in z dne 20. maja 2010 v zadevi Scott in Kimberly Clark, C-210/09, ZOdl., str. I-4613, točka 21).

52 Pravo Unije tako nalaga obveznost sprejetja vseh ustreznih ukrepov za izvršitev odločb Komisije, ki nalagajo izterjavo nezakonite pomoči, vendar pri tem upošteva posebnosti različnih postopkov, ki jih v zvezi s tem določajo države članice. Treba je poudariti, da je v skladu s tem pravom Komisija v okviru te tožbe trdila, da nima nobenega namena pristojnim organom Slovaške republike naložiti, kako točno je treba izterjati nezakonito državno pomoč, dodeljeno družbi Frucona, vendar je menila, da postopek, ki ga je za to uporabila Slovaška republika, ne izpolnjuje zahteve po takojšni in učinkoviti izterjavi te pomoči.

53 Ne graja se torej dejstvo, da je davčni urad na podlagi Odločbe 2007/254 sprožil sodni postopek za izterjavo nezakonite državne pomoči, saj lahko država članica, kot je navedeno zgoraj, izbere postopke, s katerimi bo izpolnila obveznost izterjave, ki ji je naložena.

54 Vendar v tej zadevi nezakonita državna pomoč z ukrepi, ki so jih sprejeli pristojni slovaški organi, ni bila izterjana, in normalni konkurenčni pogoji zato niso bili vzpostavljeni. Glavna ovira pri tej izterjavi je bila zavrnitev tožbe za izterjavo, ki jo je vložil davčni urad, najprej s strani okrajnega sodišča Košice II in nato deželnega sodišča v Košicah nista ugodili tožbi za izterjavo, zaradi dejstva, da je postal sklep

pristojnega sodišča z dne 14. julija 2004, s katerim je bila potrjena prisilna poravnava, pravnomočen.

55 V tej zadevi se tako postavlja vprašanje, ali je mogoče s pravnomočnostjo nacionalne sodne odločbe, s katero je bila v postopku prisilne poravnave potrjena prisilna poravnava, na podlagi katere je terjatev javnega organa delno odpisana – ta odpis pa Komisija naknadno opredeli kot državno pomoč – preprečiti izterjavo te pomoči.

56 V zvezi s tem je treba, prvič, poudariti, da se položaj, obravnavan v tej zadevi, razlikuje od položaja v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Lucchini, na katero se sklicuje Komisija in v kateri je Sodišče razsodilo, da pravo Unije nasprotuje uporabi določbe nacionalnega prava, ki uzakonja načelo pravnomočnosti, če njena uporaba onemogoča izterjavo državne pomoči, katere dodelitev pomeni kršitev prava Unije in katere nezdružljivost s skupnim trgom je bila ugotovljena z dokončno odločbo Komisije (glej sodbo Lucchini, točka 63).

57 V tej zadevi je bila namreč pravnomočna sodna odločba, na katero se sklicuje Slovaška republika, sprejeta pred odločbo, s katero je Komisija naložila izterjavo sporne pomoči.

58 Zato zgoraj navedena sodba Lucchini, kot trdi Slovaška republika, v tej zadevi ne more biti neposredno upoštevna.

59 Drugič, opozoriti je treba na pomen načela pravnomočnosti tako v pravnem redu Unije kot v nacionalnih pravnih redih. Da bi se zagotovili stabilnost prava in pravnih

razmerij in učinkovitost sojenja, je namreč pomembno, da sodnih odločb, ki so postale pravnomočne po tem, ko so bila izčrpana vsa razpoložljiva pravna sredstva, ali po tem, ko so se iztekli roki zanje, ni več mogoče izpodbijati (sodbe z dne 30. septembra 2003 v zadevi Köbler, C-224/01, Recueil., str. I-10239, točka 38; z dne 16. marca 2006 v zadevi Kapferer, C-234/04, ZOdl., str. I-2585, točka 20, in z dne 3. septembra 2009 v zadevi Fallimento Olimpiclub, C-2/08, ZOdl., str. I-7501, točka 22).

60 Zato pravo Unije nacionalnega sodišča ne obvezuje v vseh primerih, da ne uporabi nacionalnih postopkovnih pravil, v skladu s katerimi postane sodna odločba pravnomočna, čeprav bi se s tem lahko odpravila kršitev prava Unije, ki jo povzroča zadevna odločba (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Kapferer, točka 21, in Fallimento Olimpiclub, točka 23).

61 Kakor je poudaril generalni pravobranilec v sklepnih predlogih, je tako iz spisa kot iz stališč, ki jih je Slovaška republika predstavila na obravnavi, razvidno, da imajo pristojni organi te države članice v skladu z nacionalnim pravom na voljo sredstva, ki bi ob skrbni uporabi tej državi omogočila izterjati zadevno pomoč.

62 Vendar Slovaška republika ni predložila natančnih podatkov o okoliščinah, v katerih so navedeni organi uporabili sredstva, ki so jim tako na voljo.

63 Ta država članica zlasti ni natančno pojasnila, kot je bilo navedeno v točki 14 te sodbe, kako je bilo odločeno o predlogu davčnega urada glede vložitve izrednega pravnega sredstva zoper sodbo deželnega sodišča v Košicah z dne 21. aprila 2008.

64 Sodišče lahko zato ugotovi le, da Slovaška republika v odgovor na natančne očitke Komisije ni predložila dovolj podatkov, ki bi omogočali sklep, da je v roku, ki ji je bil določen, sprejela vse mogoče ukrepe, da bi izterjala zadevno pomoč.

65 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da Slovaška republika s tem, da v predpisanem roku ni sprejela vseh potrebnih ukrepov za izterjavo nezakonite pomoči, na katero se nanaša Odločba 2007/254, od upravičenca, ni izpolnila obveznosti iz člena 249, četrti odstavek, ES in iz člena 2 navedene odločbe.

Stroški

66 V skladu s členom 69(2) Poslovnika Sodišča se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Slovaški republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Slovaška republika s tem, da v predpisanem roku ni sprejela vseh potrebnih ukrepov za izterjavo nezakonite pomoči, na katero se nanaša Odločba Komisije 2007/254/ES z dne 7. junija 2006 o državni pomoči C 25/05 (prej**

NN 21/2005) Slovaške republike za Frucona Košice, a.s., od upravičenca, ni izpolnila obveznosti iz člena 249, četrti odstavek, ES in iz člena 2 navedene odločbe.

2. Slovaški republiki se naloži plačilo stroškov.

Podpisi